

ANESTESIAPALVELUJEN HANKINTA HELSINGIN KAUPUNGIN SUUN TERVEYDENHUOLLON TARPEISIIN

PALVELUKUVAUS

1. Hankinnan taustaa

Helsingin kaupungin suun terveydenhuolto huolehtii ja tuottaa kaupungin hoitovastuuseen kuuluville potilaille tarvittaessa mm. yleisanestesiassa tapahtuvan hammashoidon.

Anestesiahoito tapahtuu Helsingin kaupungin hammashoitolassa ja / tai hammashoitoloissa ja varsinaisen hammaslääketieteellisen hoidon suorittavat Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon palveluksessa olevat suun terveydenhuollon ammattihenkilöt.

Tarvittavat anestesiapalvelut hankitaan ulkopuoliselta Palveluntuottajalta.

2. Lukuja nykyisestä sopimuskaudesta

Viime vuosina on anestesiapalveluita ostettu vuodessa noin 580 potilaalle, joista noin 450 on alle 18-vuotiaita. Noin joka kolmas alle 18-vuotias anestesiahoidon potilas on alle 6-vuotias.

Liitteestä 3 käy ilmi hoidettujen potilaiden ikäjakauma ja määrä vuosittain ja ikäryhmittäin.

Kuluvan sopimuskauden (1.4.2012 – 31.3.2017) aikana anestesiahammashoitoa on tehty pääosin kolmessa eri toimipisteessä: Sofianlehdon hammashoitolassa, Kallion hammashoitolassa ja pääkaupunkiseudun suun erikoishoidon yksikössä Ruskeasuolla, PKS-Sehykissä.

Vuonna 2015 anestesiahoitopalveluja hankittiin noin 250 000 eurolla.

Liite 2.

3. Anestesiahammashoidon potilasvalinnan kriteerit

Potilasvalinta perustuu yksilökohtaiseen lääketieteelliseen ja hammaslääketieteelliseen terveystieteelliseen hammaslääkärin tekemään arvioon. Avohoidossa anestesiahoitoon valitaan pääsääntöisesti ASA I tai ASA II -kuntoisia potilaita eli käytännössä somaattisesti terveitä tai lähes terveitä potilaita. ASA III -kuntoisista potilaista hoidetaan lähinnä vanhuksia MAC-sedaatioissa.

Yleisanestesiassa hoidettavat potilaat ovat mm. ikänsä puolesta huonosti ko-opeoivia, pelkääviä potilaita joilla on usein paljon hoidon tarvetta. Hieman yli puolet lapsipotilaista on maahanmuuttajataustaisia ja heidän osuutensa on koko ajan lisääntynyt.

Tällä hetkellä Helsingin kaupungin suun terveydenhuollossa hoidetaan yli 3-vuotiaat anestesiahoitoon tarpeessa olevat potilaat. Alle 3-vuotiaat ja/tai alle 15 kg painavat potilaat lähetetään hoidettavaksi HUS:n lasten ja nuorten sairaalaan.

Palveluntuottaja vastaa potilaiden anestesiakelpoisuudesta. Tarvittavat tiedot potilaiden täyttämistä esitetietolomakkeista jne. viedään kulloinkin käytettävään potilastietojärjestelmään. Palveluntuottaja pääsee tarkastelemaan tietoja etäkäyttöjärjestelmän kautta.

Alla esimerkkejä tavanomaisimmista valintakriteereistä:

- Pelkopotilaat tai potilaat, joilla on huono ko-operaatio tai sitä ei ole ollenkaan. Potilaalle on mahdollisesti yritetty jo hammashoitoa siinä onnistumatta.
- Pienet lapset (alle 7 v), joilla on runsaasti hoidon tarvetta ja ongelmia ko-operaatiossa
- Kun tilanne on psykiatrisesti niin vaikea, että arvioidaan potilaan hoidon vaativan yleisanestesiaa
- Osa erityisryhmistä, kun tavanomainen hammashoito ei ole onnistunut
- Pakkoliikkeiset potilaat, kun liikkeet estävät normaalin hammashoidon
- Jos potilas on syrjäytymisvaarassa ja normaali hammashoito on epäonnistunut, mm. esilääkitys ei ole toiminut ja hoidon tarve on suuri

Liite 2.

- Kun toimenpiteen vaativuus tai laajuus edellyttää sen toteuttamista anestesiassa

4. Kuvaus nykyisestä anestesiahoitoon lähettämisen käytännöstä

Potilaat kutsutaan anestesiassa tehtävän hammashoidon konsultaatiokäynnille terveystieteidenhammaslääkärin läheteen perusteella. Konsultaation tekee suun terveydenhuollon hammaslääkäri tai erikoishammaslääkäri.

Konsultaatiokäynnillä mm.:

- tehdään potilaan suun kliininen tutkimus niin tarkasti kuin mahdollista
- arvioidaan hoidon kiireellisyys ja toteutustapa
- tehdään alustava hoitosuunnitelma
- tarkastetaan anamneesi (mahdolliset sairaudet, lääkitykset yms.)
- arvioidaan hoitoon tarvittava aika noin 15–30 min tarkkuudella
- asetetaan potilas anestesiahammashoitojonoon
- määritellään tulkin tarve varsinaiselle hoitokäynnille
- selvitetään alustavasti ja huomioidaan potilaan saattajalle sopiva hoitoaika
- annetaan täytettäväksi palveluntarjoajan esitetokaavakkeet, jotka liitetään potilastietojärjestelmään

Anestesiahammashoidon hoitojono pyritään pitämään noin kahden kuukauden mittaisena, jotta suuria muutoksia suun terveydessä ja hoitosuunnitelmassa ei ehtisi tapahtua. Suun terveydenhuolto hallinnoi jonoa.

Anestesiahoitoon tuleville lapsille ja heidän vanhemmilleen terveystieteidenhammaslääkäri toteuttaa tehostetun terveydenedistämisen ohjelman, jonka tavoitteena on vaikuttaa perheen suun terveystottumuksiin ja saada lapsen hampaiston reikiintyminen pysäytettyä.

Liite 2.

5. Anestesiahoitolat

Kilpailutushetkellä anestesiahoitoja tehdään PKS-SEHYKissä erikoishoidon osalta ja Sofianlehdon ja Kallion hoitoloissa perushoidon osalta. Sofianlehdon hammashoitolan toiminta päättynee kevään 2017 aikana. PKS-SEHYKin ja Kallion pohjapiirrokset liitteessä 5.

Helsingin kaupunkiin, Kalasataman alueelle Sörnäisten kaupunginosaan on rakenteilla Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskus (TeHyKe), joka valmistunee lokakuussa 2017 (Pohjapiirros liite 5). Toiminnan on suunniteltu alkavan kevätkaudella 2018.

Kalasataman Terveys- ja hyvinvointikeskukseen tulee suun terveydenhuollolle 28 hoituhuonetta ja heräämötila. 3 hoituhuonetta varustetaan G2- luokituksen mukaisesti huomioiden mm. anestesiahoitojen vaatimat ilmanvaihtotarpeet. Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen avautuessa suun terveydenhuollon anestesiahammashoidot keskitetään todennäköisesti sinne.

Pysäköintimahdollisuudet hoitoloissa vaihtelevat. Kallion hoitolassa voi pysäköidä yleisillä parkkipaikoilla aivan hoitolan vieressä. PKS-SEHYKissä lastausta varten voi pysähtyä vieressä, mutta parkkipaikat ovat etäämmällä. Samoin Kalasatamassa ainoastaan lastaus onnistuu kellaritiloista ja muu pysäköinti pitää järjestää muualla.

Anestesiahammashoitoa voidaan tulevaisuudessa päättää tehdä myös muissa suun terveydenhuollon toimipisteissä eri puolilla Helsinkiä.

6. Anestesiapalvelujen tarve ja määrä

Anestesiapalvelujen tarve ja anestesiassa hoidettavien potilasryhmien ja määrien arvioidaan pysyvän samalla tasolla kuin aikaisempinakin vuosina (ks. liite 3) muilta osin, kuin kehitysvammaisten hoitojen osalta. Kehitysvammaisten potilaiden anestesiahoitojen arvioidaan lisääntyvän nykyisestä n. 50 hoitokerrasta vuodessa n. 75 hoitokertaan vuodessa. Arvioitu anestesiapäivien tarve on 1-2 kertaa viikossa riippuen siitä, tehdäänkö hoitoa samanaikaisesti yhdessä tai useammassa huoneessa samassa toimipisteessä. Maksimissaan yhtäaikaaisesti hoitoa tehdään kolmessa hoituhuoneessa. Lisäksi hankittavaan palvelun määrään vaikuttaa se, minkä mittaisia työpäiviä tehdään.

Liite 2.

Anestesiapäivät sovitaan yhdessä Tilaajan ja Palveluntuottajan kanssa erikseen vähintään kaksi kuukautta etukäteen.

Mahdollinen lisätarve sovitaan Palveluntuottajan kanssa yhdessä neuvotellen erikseen viimeistään kaksi viikkoa ennen anestesia-ajankohtaa. Muutoksista tai huoneiden määrän vähentämisistä ilmoitetaan vähintään kahta viikkoa ennen.

Äkillisissä potilaan hammashoitoon liittyvissä tarpeissa voidaan yhdessä neuvotellen pidentää päivää, esim. päivystyksellisissä tapauksissa. Tällöin Palveluntuottaja voi laskuttaa Tilaajasta johtuvista lisätöistä annetun hinnan mukaan 15 minuutin jaksoissa.

Tässä esitetty hankittavan palvelun määrä on arvio, eikä sido Helsingin kaupungin suun terveydenhuoltoa Tilaajana millään tavoin.

Palveluntuottaja laskuttaa Tilaajaa jälkikäteen. Palveluntuottaja laskuttaa tekemästään työstä joko viikkokohtaisesti tai vähintään kuukausittain. Mikäli Palveluntuottaja laskuttaa Tilaajaa kuukausittain, on koontilaskun oltava aina kalenterikuukausittainen. Lisäksi laskun tulee olla toimipistekohtainen silloin, kun palvelua annetaan eri toimipisteissä.

Palveluntuottajalla on oikeus laskuttaa Tilaajasta johtuva, sovitun hammaslääketieteellisen klinisen työajan ylittyminen, jokaiselta alkavalta 15 minuutilta. Tämänhetkisessä toiminnassa tällaisia tilanteita tapahtuu harvoin. Nämä laskutettavat maksut on eriteltävä laskussa erikseen.

Palveluntuottajasta johtuva työn viivästyminen tai estyminen oikeuttaa Tilaajaa veloittamaan sanktiota sata (100) euroa jokaiselta alkavalta 15 minuutilta. Mikäli klininen työpäivä venyy Palveluntuottajasta johtuen, ei Palveluntuottajalla ole oikeutta laskuttaa ylitöistä. Tilaaja ilmoittaa Palveluntuottajalle, mikäli sanktioita tulee perittäväksi. Palveluntuottaja vähentää em. maksut laskussaan ja erittelee laskuun vähennetyt sanktiot päivämäärittäin.

7. Anestesiapalveluaika

Tilaaja ei määrittele Palveluntuottajan henkilökunnan työaikaa muuten, kuin hammaslääketieteelliseen kliniseen työhön suunnitellun tai käytetyn ajan kautta. Palveluntuottajan palveluaika on sellainen, että ensimmäisessä hammashoituhuoneessa hammaslääketieteellinen klininen työ on voitava aloittaa klo 8.00, seuraavissa huoneissa klo 8.00–

Liite 2.

8.15 välillä ja lopettaa kussakin hoituhuoneessa klo 14.30. Potilaiden hoitoaikojen suunnittelussa huomioidaan potilaan heräämiseen ja heräämään siirtämiseen sekä potilasvaihtoon ja huoneen siistimiseen tarvittava aika.

Palveluntuottaja itse määrittelee potilaiden valmisteluun ja jälkiseurantaan tarvittavan ajan. Palveluntuottaja vastaa työajoistaan, työpisteen valmistelusta, siistimisestä ja potilaiden heräämöseurannasta sekä muusta palveluntuottajan vastuulle kuuluvista asioista ilman erillistä veloitusta. Palveluntuottaja huolehtii siitä, että viimeisen potilaan jälkeen hoituhuoneessa on mahdollista jatkaa potilastyötä viimeistään tunnin kuluttua hammaslääketieteellisen klinisen työn päätyttyä.

8. Palveluntuottajalta edellytettävät laitteet, välineet ja tarvikkeet

Anestesiahammashoitoa tehdään Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon tiloissa. Kts. kohta 5.

Palveluntuottaja toimittaa kaiken anestesiapalvelukokonaisuuteen tarvittavan: tarvittavan henkilökunnan sekä anestesiassa ja sen valmistelussa tarvittavat lääkkeet ja kaasut sekä sellaiset tarvikkeet, jotka eivät kuulu hammashoitolan perusvarustukseen.

Palveluntuottaja kuljettaa kaikki tarvitsemansa tavarat mukanaan. Helsingin kaupungin suun terveydenhuolto ei lähtökohtaisesti osoita eikä varaa Palveluntuottajan tavaroille käyttöön kaappeja tai muita säilytystiloja, vaan Palveluntuottajan on säilytettävä tavarat omissa tiloissaan. Jos tavaroiden säilytyksestä erikseen sovitaan, Tilaajana Helsingin kaupungin suun terveydenhuolto ei vastaa Palveluntuottajan hammashoitolaan mahdollisesti jättämistä laitteista tai tavaroista.

9. Palveluntuottajan henkilöstö

Henkilökunnan vaihtumisesta Palveluntuottajan tulee ilmoittaa Tilaajan yhteyshenkilölle ennakoon ja toimittaa samalla vaihtuvasta henkilöstä/henkilöistä tarvittavat pätevyystodistukset soveltuvuuden varmistamiseksi. Palveluntuottaja perehdyttää henkilöstönsä tämän sopimuksen mukaisen palvelun tuottamiseen ja yhdessä Tilaajan kanssa sovittuihin toimintaohjeisiin. Uusi henkilö voi aloittaa palvelun tuottamisen vasta, kun Tilaaja on hänet hyväksynyt.

Liite 2.

Palveluntuottaja vastaa siitä, että henkilökunnalla on käytössä asialliset, hoitotyöhön soveltuvat suojavaatteet ja -jalkineet sekä huolehtii henkilökuntansa vaatehuollosta. Työntekijöillä on esillä kuvallinen henkilökortti.

10. Anestesiahoitoprosessi

Anestesiahammashoidon nykyprosessi on kuvattu liitteessä 5.

Palveluntuottaja vastaa potilaiden tai heidän vanhempiansa riittävästä informoinnista suullisesti tarvittaessa tulkin välityksellä sekä kirjallisesti Tilaajan erikseen tarjouspyynnössä määrittelemillä kielillä. Palveluntuottaja ottaa yhteyden jokaiseen potilaaseen tai hänen huoltajaansa toimenpidepäivää edeltävänä päivänä ja varmistaa ohjeet ja saapumisajat.

Potilaat nukutetaan jännitys ja pelko huomioiden, ilman turhaa kipua ja kärsimystä. Ennen laskimoyhteyden avaamista käytetään pintapuudutusta pistokohtaan osana asianmukaista ja riittävää kivunlievitystä. Tarvittaessa lisäksi käytetään esilääkitystä tai anestesiainduktio tehdään maskilla. Potilaat intuboidaan mahdollisuuksien mukaan nenän kautta, jotta intubaatioputki ei häiritse hammaslääkärin työtä. Palveluntuottaja vastaa kotiuttamisesta ja kaikesta anestesiaan liittyvästä jälkiseurannasta.

Toiminnassaan palveluntuottaja noudattaa Tilaajan voimassaolevaa hygieniaohtetta (Liite 4). Palveluntuottaja lajittelee omassa toiminnassaan syntyvät jätteet asianmukaisesti ja kunkin toimipisteen ohjeiden mukaisesti, mutta niiden hävittäminen on Tilaajan vastuulla.

Palveluntuottaja vastaa anestesiapotilaista myös mahdollisen palohälytyksen tai muun hätätilanteen aikana. Tätä varten Palveluntuottaja laatii pelastussuunnitelman toimipisteittäin yhdessä Tilaajan kanssa, ja se hyväksytetään sosiaali- ja terveystieteiden turvallisuuspäälliköllä.

11. Anestesiapalvelujen laadun tason seuranta

Helsingin kaupungin suun terveydenhuolto seuraa sopimuskauden aikana toimintaa laadunvalvontamenetelmin: asiakaspalautteiden, kyselyiden tai muun auditoinnin sekä klinisten tarkastusten avulla. Laatuseurannan tarkoituksena on varmistaa, että palvelujen tuottamisessa noudatetaan annettuja ja/tai tilaajan kanssa laadittuja työ- ja toimintaohjeita, työhön liittyviä turvallisuusmääräyksiä ja työn laatuvaatimuksia. Tilaajalla on

Liite 2.

oikeus perustellusta syystä vaatia tämän palvelun tuottamiseen osallistuvan Palveluntuottajan työntekijän vaihtamista. Perusteltuna syynä pidetään esimerkiksi Palveluntuottajan työntekijän yhteistyökyvyttömyyttä, toistuvaa epäasiallista käytöstä tai sitä, että annettuja ohjeita ei noudateta. Ääritapauksessa laatus seurannassa huomautetut laiminlyönnit johtavat sopimuksen purkamiseen.